

ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
SPRÁVA CHRÁNENEJ KRAJINNEJ OBLASTI
DUNAJSKÉ LUHY

Korzo Bélu Bartóka 789/3, 929 01 Dunajská Streda

Štátna ochrana prírody SR

Tajovského 28 B
974 01 Banská Bystrica

Váš list číslo/zo dňa
ŠOP SR / 5538/2015/15.10.2015

Naše číslo
CHKODL/796/2015

Vybavuje
Izsák

Dun. Streda
23.10.2015

**Stanovisko k správe o hodnotení strategického dokumentu Regionálnej integrovanej územnej stratégie
Nitrianskeho kraja, (okresy SA, KN, NZ)**

Na základe Vášho listu č. ŠOP SR 5538/2015/15.10.2015 doručeného 15.10.2015 Vám posielame požadované stanovisko k správe o hodnotení strategického dokumentu Regionálnej integrovanej územnej stratégie Nitrianskeho kraja vypracovanej podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“).

A. Vstupné údaje

Predmet činnosti

RIÚS predstavuje strednodobý plánovací dokument, ktorého cieľom je zabezpečiť podmienky pre účinné využitie finančných prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej aj „EŠIF“), štátneho rozpočtu a ostatných finančných zdrojov prijímateľov počas programového obdobia politiky súdržnosti EÚ 2014 – 2020.

Navrhovateľ

Oprávnený zástupca obstarávateľa: Doc. Ing. Milan Belica, PhD., predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja
Kontaktná osoba: PhDr. Daniela Frajková, CSc., Vedúca odboru SO/RO pre ROP
Nitriansky samosprávny kraj
Rázusova 2A
949 01 Nitra
Tel.: 037/69 259 08, 0914 373 354
e-mail: daniela.frajkova@unsk.sk

Účel stanoviska

Stanovisko ŠOP SR k správe o hodnotení podľa § 12 SOH *strategického dokumentu*, ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov vypracované na základe posúdenia vyššie uvedenej dokumentácie z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny.

Podklady

Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja na roky 2014 – 2020, Verzia 1.0, 31.08.2015, Zodpovedný koordinátor RIÚS PhDr. Daniela Frajková, CSc. 2015

SOH Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja na roky 2014- 2020, EKODENT s.r.o., Topoľčany, zodpovedný riešiteľ: Ing. Gabriela Stolárová, 2015

OS „Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja – Zmeny a doplnky č. 1 “ – stanovisko k oznámeniu o začatí obstarávania pre okresy Komárno, Šaľa a Nové Zámky, CHKO DL, Izsák, 2014

B. Stanovisko

Identifikácia územia a charakter činnosti

RIUS je navrhovaná na celý Nitriansky kraj. Stanovisko sa týka tej časti územia, ktoré v rámci Nitrianskeho kraja spadá pod územnú kompetenciu SCHKO DL, t.j. okresy Komárno, Nové Zámky a Šaľa.

Pre funkčné územie Nitrianskeho kraja je najvhodnejšou stratégiou stratégia zameraná na elimináciu slabých stránok a využitie príležitostí tzv. stratégia založená na identifikovanej konkurenčnej výhode a kľúčových hybných silách s dôrazom na inkluzívny rast a udržateľný rast a inteligentnú špecializáciu mestských funkčných území. Jej hlavnými prvkami sú:

- zabránenie polarizácii medzi mestami a vidieckymi oblasťami, severom a juhom kraja,
- kľúčová úloha malých miest, okresných miest a krajského mesta na regionálnej úrovni – podpora funkčného územia so sieťou miest,
- posilnenie existujúceho funkčného prepojenia medzi mestami a vidiekom; adaptabilita funkčného územia,
- uplatnenie integrovaného a viacúrovňového prístupu v oblasti politiky rozvoja a obnovy funkčného územia,
- diverzifikácia miestnych hospodárstiev zmierňujúcich zraniteľnosť podporou lokálnej ekonomiky, uplatnenie špecificky miestneho prístupu,
- dobre fungujúce ekologické systémy,
- ochrana a podpora kultúrneho a prírodného dedičstva sú dôležitými podmienkami pre dlhodobovo vyvážený a udržateľný rozvoj územia.

Hodnotenie územia z hľadiska ochrany prírody

Veľkoplošné chránené územie – Dunajské luhy - zasahuje do územia okresu Komárno dvomi časťami a to:

CHKO DL , časť IV. – ide o úsek Sap – Klišská Nemá - v tejto časti VCHÚ sa nachádza aj MCHÚ- NPR Čičovské mŕtve rameno/.

CHKO DL časť V. – ide o Veľkolélsky ostrov - / k.ú. Zlatná na Ostrove a Veľké Kosihy / - v tejto časti VCHÚ sa nachádza aj MCHÚ -Zlatniansky luh /.

Na území VCHÚ , okrem NPR Čičovské mŕtve rameno a Zlatniansky luh platí 2.tupeň ochrany podľa „zákona“.

Zoznam MCHÚ v územnej kompetencii S CHKO Dunajské luhy okresoch ŠA, NZ a KN

Č.št. zozn.	Kat.	Názov chráneného územia	Výmera v ha	OP v ha	Stupne ochrany	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
MCHÚ v rámci CHKO Dunajské luhy								
27.	NPR	Čičovské mŕtve rameno-časť (k.ú.Čičov-KN, Kľúčovec-DS) 1964	79,87	55,26	5,4			
185.	PR	Zlatniansky luh (k.ú. Zlatná na Ostrove-KN) 1974	9,14	0,00	5			9,14
		CHKO Dunajské luhy celkom	89,01	55,26		0,00	0,00	9,14

MCHÚ mimo CHKO								
Okres Komárno (KN)								
Č.št. zozn.	Kat.	Názov chráneného územia	Výmera v ha	OP v ha	Stupne ochrany	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
797.	PR	Alúvium Žitavy (k.ú. Martovce, Hurbanovo) 1993	32,53	0,00	4		32,53	
3.	NPR	Apálsky ostrov (k.ú. Komárno) 1954	85,97	0,00	5			85,97
12.	PR	Bokrošské slanisko (k.ú. Iža) 1988	14,06	0,00	4		14,06	
799.	PR	Búčske slanisko (k.ú.Búč) 1993	20,40	0,00	4		20,40	
1079.	PR	Mostová (k.ú. Veľké Kosihy) 2000	15,13	0,00	4		15,13	
802.	PR	Martovská mokraď (k.ú. Martovce) 1993	11,87	0,00	4		11,87	
38.	CHA	Dropie (k.ú. Bodza-Lúky, Lipové, Zem.Olča, Okoličná na Ostrove, Kameničná, Čalovec,Kolárovo) 1955,1988	912,76	0,00	4		912,76	
52.	PR	Chotínske piesky (k.ú. Chotín) 1953, 1986	7,02	0,00	4		7,02	
1078.	PR	Komočín (k.ú. Komárno) 2000	0,49	0,00	4		0,49	
93.	PR	Listové jazero (k.ú. Vrbová n. Váhom) 1988	41,02	0,00	4		41,02	
811.	PR	Lohotský močiar (k.ú. Kameničná) 1993	24,13	0,00	4		24,13	
102.	PR	Malý Ostrov (k.ú. Kameničná) 1952, 1993	8,34	0,00	4		8,34	
103.	PR	Marcelovské piesky (k.ú. Marcelová) 1988	4,47	0,00	4		4,47	
104.	PR	Mašan (k.ú. Virt) 1988	2,16	0,00	4		2,16	
926.	CHA	Kaštieľsky park (k.ú. Bohatá) 1996	1,10	0,00	3	1,10		
925.	CHA	Bohatský park (k.ú.Bohatá) 1996	4,64	0,00	3	4,64		
931.	CHA	Číčovský park (k.ú. Číčov) 1996	8,66	0,00	3	8,66		
938.	CHA	Hurbanovský park (k.ú. Hurbanovo)1996	5,44	0,00	3	5,44		
944.	CHA	Kraviansky park (k.ú. Kravany n.D.) 1996	2,34	0,00	3	2,34		
953.	CHA	Marcelovský park (k.ú. Marcelová)1996	2,16	0,00	4		2,16	
959.	CHA	Strážsky park (k.ú. Nová Stráž) 1996	6,61	0,00	3	6,61		
963.	CHA	Svätopeterský park (k.ú. Sv.Peter) 1996	5,16	0,00	3	5,16		
815.	PR	Pohrebište (k.ú. Marcelová) 1993	69,33	0,00	4		69,33	
146.	PR	Révajovská pustatina (k.ú. Hurbanovo) 1988	0,68	0,00	4		0,68	
823.	PR	Vrbina (k.ú. Kameničná, Komárno) 1993	34,49	0,00	4		34,49	
1120	PR	Dunajské trstiny (k.ú. Veľké Kosihy,Kližská Nemá) 2002	104,10	0,00	4		104,10	

Č.št. zozn.	Kat.	Názov chráneného územia	Výmera v ha	OP v ha	Stupne ochrany	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
1116	CHA	Pribetský háj (k.ú.Pribeta) 2002	2,40	0,00	4		2,40	
1121	PR	Pod starým vrchom (k.ú.Šrobárová) 2002	3,65	0,00	4		3,65	
1117	PR	Kratina (k.ú. Krátke Kesy) 2002	10,15	0,00	4		10,15	
1118	PR	Líščie diery (k.ú. Nesvady) 2002	13,32	0,00	4		13,32	
Okres Komárno celkom			1 454,59	0,00		33,95	1334,67	85,97
Okres Nové Zámky (NZ)								
1.	CHA	Alúvium Paríža (k.ú. Strekov, Nová Vieska)1988	103,09	0,00	4		103,09	
1077.	PR	Bíňanský rybník – časť (k.ú. Bíňa-NZ, Keť, Čata-LV) 2000	35,13	0,00	4		35,13	
11.	PP	Bíňanský sprašový profil (k.ú. Bíňa) 1984	0,36	0,00	4		0,36	
21.	NPR	Čenkovská lesostep (k.ú. Mužla) 1965, 1988	79,60	0,00	4		79,60	
22.	NPR	Čenkovská step (k.ú. Mužla) 1951, 1993	3,57	0,00	4		3,57	
28.	PR	Čierna voda (k.ú. Šurany, Kostolný Sek) 1986	6,32	0,00	4		6,32	
1103.	PR	Čistiny (k.ú. Kamenín, Kamenný most) 2001	17,85	0,00	4		17,85	
37.	PR	Drieňová hora (k.ú. Nová Vieska) 1964	0,97	2,44	4		0,97	
806.	PR	Jurský Chlm (k.ú. Mula) 1993	5,80	0,00	4		5,80	
70.	PP	Kamenický sprašový profil (k.ú. Kamenica nad Hronom) 1984	0,15	0,00	4		0,15	
71.	NPR	Kamenínske slanisko (k.ú. Kamenín) 1953, 1983	34,89	0,00	4		34,89	
80.	NPR	Burdov (k.ú. Kamenica n. Hr., Chľaba) 1966	364,14	0,00	5			364,14
79.	NPR	Leliansky les (k.ú. Leľa, Chľaba) 1966	198,74	0,00	5			198,74
105.	PP	Meander Chrenovky (k.ú. Dolný Ohaj) 1984	0,96	0,00	4		0,96	
1102.	CHA	Moľvy (k.ú. Zemné) 2001	8,53	0,00	4		8,53	
912.	PP	Mužliansky potok (k.ú. Mužla) 1990	30,95	0,00	4		30,95	
126.	NPR	Parížske močiare (k.ú. Gbelce, Nová Vieska) 1966,1993	184,05	0,00	4		184,05	
941.	CHA	Komjatický park (k.ú. Komjatice) 1996	6,49	0,00	4		6,49	
951.	CHA	Lipovský park (k.ú. Lipová) 1996	3,43	0,00	3	3,43		
952.	CHA	Maniansky park (k.ú. Maňa) 1996	7,69	0,00	4		7,69	

Č.št. zozn.	Kat.	Názov chráneného územia	Výmera v ha	OP v ha	Stupne ochrany	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
967.	CHA	Palárikovský park (k.ú. Palárikovo) 1996	50,88	0,00	4		50,88	
969.	CHA	Rúbaniansky park (k.ú. Rúbaň) 1996	5,77	0,00	3	5,77		
137.	PP	Potok Chrenovka (k.ú. Nové Zámky, Bešeňov, Bánov, Dol.Ohaj) 1984	25,88	0,00	4		25,88	
817.	PR	Sovie vinohrady (k.ú. Salka) 1993	4,86	0,00	4		4,86	
999.	PP	Rieka Žitava (k.ú. Maňa, Kmeťovo, Michal nad Žitavou) 1990	1,82	0,00	4		1,82	
173.	PR	Torozlín (k.ú. Komjatice) 1982	5,40	0,00	4		5,40	
822.	PR	Veľký les (k.ú. Šurany II.) 1993	21,09	0,00	5			21,09
190.	PR	Vršok (k.ú. Štúrovo) 1965	1,45	0,00	4		1,45	
200.	PR	Žitavský luh (k.ú. Maňa, Michal nad Žitavou) 1980	74,69	0,00	4		74,69	
Okres Nové Zámky celkom			1 284,56	2,44		9,20	691,39	583,97
Okres Šaľa (SA)								
5.	PP	Bábske jazierko (k.ú. Selice, Vlčany) 1973, 1983	3,52	0,00	4		3,52	
18.	PP	Bystré jazierko (k.ú. Tešedíkovo) 1973, 1983	2,00	0,00	4		2,00	
29.	PP	Čierne jazierko (k.ú. Tešedíkovo) 1973, 1983	3,40	0,00	4		3,40	
57.	PP	Jahodnianske jazierka (k.ú. Neded) 1973, 1983	5,33	0,00	4		5,33	
972.	CHA	Močenský park (k.ú. Močenok) 1996	5,87	0,00	4		5,87	
176.	PP	Trnovské rameno (k.ú. Trnovec nad Váhom) 1973,1983	6,58	0,00	4		6,58	
188.	PP	Vlčianske mŕtve rameno (k.ú. Vlčany) 1973, 1983	8,24	0,00	4		8,24	
Okres Šaľa celkom			34,94	0,00		0,00	34,94	0,00

Zoznam SKUEV v územnej kompetencii S CHKO Dunajské luhy okresoch ŠA, NZ a KN

Názov SKUEV	Identif. číslo	Výmera ha	Okresy	Katastrálne územia
Lohotský močiar	SKUEV0552	22,08	KN	Kameničná
Čičovské luhy	SKUEV0182	483,71	KN	Čičov, Trávník
Čilížske močiare	SKUEV122	7 325,4 8	KN	Čičov
Komárňanské slanisko	SKUEV0010	14,55	KN	Komárno
Pri Orechovomrade	SKUEV0017	1,7	KN	Komárno
Marcelovské piesky	SKUEV0065	43,89	KN	Marcelová,Krátke Kesy,Radvaň nad Dunajom
Jurský chlm	SKUEV0068	104,06	KN,NZ	Búč, Mužla
Búčske slanisko	SKUEV006	9 44,6	KN	Búč

Názov SKUEV	Identif. číslo	Výmera ha	Okresy	Katastrálne územia
Martovská mokraď	SKUEV0070	33,68	KN	Martovce
Abov	SKUEV0071	21,12	KN	Hurbanovo
Detvice	SKUEV0072	88,99	KN	Imeľ, Martovce
Listové jazero	SKUEV0073	41,53	KN	Nesvady, Vrbová nad Váhom
Bokrošské slanisko	SKUEV0076	10	KN	Iža
Dunajské trstiny	SKUEV0077	169,2	KN	Zemianska Olča, VeľkéKosihy, Klížska Nemá
Mostová	SKUEV0078	22,5	KN	Veľké Kosihy
Dolnovážske luhy	SKUEV0092	211,38	KN	Komárno
Nesvadské piesky	SKUEV0098	17,09	KN	Nesvady
Pavelské slanisko	SKUEV0099	18,48	KN	Nová Stráž
Chotínske piesky	SKUEV0100	7,13	KN	Chotín
Alúvium Starej Nitry	SKUEV0155	433,99	KN	Hurbanovo, Komárno, Martovce, Svätý Peter
Alúvium Žitavy	SKUEV0159	46,4	KN	Martovce
Veľkolélsky ostrov	SKUEV0183	327,82	KN	Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove
Dunaj	SKUEV0393	1425,7	KN	Nové Zámky, Kravany nad Dunajom, Moča, Chľaba , Kamenica nad Hronom, Mužla, Obid, Štúrovo
Pohrebište	SKUEV0395	85,01	KN	Marcelová
Kamenínske slaniská	SKUEV0066	199,44	NZ	Kamenín, Kamenný Most
Čenkov	SKUEV0067	123,66	NZ	Mužla
Horný háj	SKUEV0079	72,98	NZ	Černík
Zátoň	SKUEV0084	81,55	NZ	Bánov, Nové Zámky
Dolný háj	SKUEV0085	58,24	NZ	Černík, Komjatice
Krivé hrabiny	SKUEV0086	83,04	NZ	Čechy, Semerovo
Osminy	SKUEV0087	98,84	NZ	Svātuša, Veľké Lovce
Ploská hora	SKUEV0091	26,23	NZ	Bajtava
Veľký les	SKUEV0094	46,1	NZ	Šurany
Panské lúky	SKUEV0095	68,71	NZ	Tvrdošovce
Šurianske slaniská	SKUEV0096	169,38	NZ	Šurany
Palárikovské lúky	SKUEV0097	16,93	NZ	Palárikovo
Starý vrch	SKUEV0157	13,44	NZ	Kamenný Most
Modrý vrch	SKUEV0158	147,65	NZ	Kamenný Mos, Nána
Burdov	SKUEV0184	1680,72	NZ	Bajtava, Chľaba, Kamenica nad Hronom, Leľa
Drieňová hora	SKUEV0292	9,98	NZ	Nová Vieska
Bagovský vrch	SKUEV0294	222,65	NZ	Veľké Lovce
Juhásové slance	SKUEV0080	41,9	ŠA	Hájske, Horná Kráľová
Síky	SKUEV0088	32,75	ŠA	Močenok

Zoznam CHVÚ v územnej kompetencii S CHKO Dunajské luhy okresoch ŠA, NZ a KN

Názov CHVÚ	Identif. číslo	Výmera ha	Okresy	Katastrálne územia
Dolné Pohronie	SKCHVU004	229,32	KN, NZ	Bátorove Kosihy, Búč, Radvaň nad Dunajom, Mužľa
Dolné Považie	SKCHVU005	31195,5	NZ	Bajč, Bohatá, Hurbanovo, Imeľ, Kolárovo, Komárno, Martovce, Nesvady, Svätý Peter, Vrbová nad Váhom Andovce, Bánov, Bešeňov, Branovo, Dolný Ohaj, Dvory nad Žitavou, Jatov, Komoča, Nitriansky Hrádok, Nové Zámky, Palárikovo, Rastislavice, Šurany, Tvrdosovce, Veľké Lovce, Zemné
Dunajské luhy	SKCHVU007		KN, NZ	Čičov, Iža, Klížska Nemá, Komárno, Kravany nad Dunajom, Moča, Nová Stráž, Patince, Radvaň nad Dunajom, Trávník, Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove, Chľaba, Kamenica nad Hronom, Mužľa, Obid, Štúrovo
Kráľová	SKCHVU010		SA	Kráľová nad Váhom
Ostrovne lúky	SKCHVU019		KN	Bodza, Bodzianske lúky, Brestovec, Čalovec, Kameničná, Kolárovo, Lipové, Okoličná na Ostrove, Sokolce- Lak, Sokolce -Turi, Zemianska Olča
Parížske močiare	SKCHVU020	376,58	NZ	Gbelce, Maďarský Svodín, Nová Vieska, Strekov
Žitavský luh	SKCHVU038	155,4	NZ	Kmeťovo, Maňa, Michal nad Žitavou

Z mapovaných vegetačných jednotiek potenciálnej prirodzenej vegetácie sa podľa Geobotanickej mapy Slovenska v území Nitrianskeho kraja nachádzajú:

- bukové kvetnaté lesy podhorské - dubové xerothermofilné lesy ponticko-panónske
- dubové xerothermofilné lesy submediteránne a skalné stepi
- dubovo-cerové lesy
- dubovo-hrabové lesy karpatské
- dubovo-hrabové lesy panónske
- koreňujúce spoločenstvá stojatých vôd
- lužné lesy nížinné
- lužné lesy vrbovo-topoľové
- slanomilné spoločenstvá
- slatiniská.

Na holocénných nivných riekach v teplej panónskej oblasti, na vlhkých, periodicky zaplavovaných fluviatilných sedimentoch v nížinnom a pahorkatinnom stupni do 250-300 m n.m. sa vyskytujú spoločenstvá *mäkkých lužných lesov*. Vrbá biela a vrbá krehká sú v lužných lesoch Slovenska autochtónnymi (pôvodnými) drevinami a v minulosti boli viac rozšírené v zaplavovaných oblastiach dolných tokov riek. Ich ústup zapríčinili hlavne zmeny vodného režimu (regulácia a úprava vodných tokov), nevhodné pestovateľské zásahy, pri ktorých boli vrby nahrádzané jaseňmi a tzv. kanadskými topoľmi. Vrbovo-topoľové lesy sú rozšírené v teplých klimatických oblastiach južného Slovenska na Záhorskej, Podunajskej a Východoslovenskej nížine, odkiaľ údoliami riek výbežkovite zasahujú aj do predhorí Karpát. Najrozsiahlejšie porasty sa zachovali v medzihrádzovom priestore rieky Dunaj. Vo fragmentoch sa vyskytujú aj v medzihrádzovom priestore pozdĺž riek Váhu a Hrona. V týchto biotopoch sa nachádzajú aj *koreňujúce rastlinné spoločenstvá stojatých vôd* (Nymphaeion, Potamion). Na alúviách väčších riek nachádzame už zvyšky *nížinných lužných lesov*, ktoré sa však viažu aj na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív (agradáčne valy, riečne terasy, náplavové kužele a pod.) najmä v nížinách a v teplejších oblastiach pahorkatín (do 300 m.n.m), kde ich zriedkavejšie a časovo kratšie ovplyvňujú periodicky sa opakujúce povrchové záplavy alebo kolísajúca hladina podzemnej vody. Prirodzené porasty sa zachovali na vyššom stupni nivy Dunaja, Nitry a Hrona, a to najmä za ochrannými hrádzami Na sprašových pahorkatinách juhozápadného Slovenska a na sprašových príkrovoch Podunajskej nížiny, ktoré v súčasnosti majú lesnú pokrývku odstránenú a na ich miestach sú najúrodnejšie poľnohospodárske pôdy, sa zachovali zvyšky menších *dubových pontickopanónskych lesov a lesíkov*, ktoré umožňujú vytvoriť si obraz o ich prirodzenom alebo jemu blízkom zložení. Stanovišťa predstavujú teplé polohy, južne exponované svahy, sú aj na plošinách sprašových pahorkatín. Z poľnohospodárskych kultúr sa v súčasnosti na týchto miestach vyskytujú ovocné sady, vinice, polia s pšenicou, kukuricou a tabakom a pod.. Podobne aj *dubovo-hrabové lesy panónske* dnes nachádzame len ako zvyšky. Väčšinaplôch po lesoch tohto typu je premenená na veľmi úrodné polia, na ktorých sa pestujú najnáročnejšie kultúry (kukurica, pšenica, tabak, vinič a iné). Neveľké plochy, napr. Burda pri Štúrove, zaberajú aj dubové *xerothermofilné lesy* submediteránne a skalné stepi. Tieto spoločenstvá u nás dosahujú svoju severnú hranicu rozšírenia podobne ako *dubovocerové lesy*, ktoré sú v dnešnej dobe už silne ovplyvnené človekom a jeho činnosťou. Silne ovplyvnené a premenené sú aj porasty *dubovo-hrabových lesov karpatských*, ktoré pôvodne zaberali súvislé rozsiahle plochy najmä v pahorkatinách a na vrchovinách až do výšky priemerne 600 m n.m.. Zvyšky takýchto porastov sú zachované napr. v NPR Kováčovské kopce. *Slatiniská* (s hrúbkou nahromadenej organickej hmoty viac ako 40 cm) sa okrem iného, vyskytujú aj v

zarastajúcich vodných nádržiach, mŕtvych ramenách, starých korytách riek, jazerách, rybníkoch apod. Toto spoločenstvo sa nachádza napr. na úseku potoka Paríž v okrese Nové Zámky. *Slanomilné (halofytné) spoločenstvá* viazané na slané pôdy sú na Slovensku zachovalé najmä v nížinách (Podunajskej, Východoslovenskej a Záhorskej). Zachovali sa vo fragmentoch. V panónskej oblasti k typickým halofytným spoločenstvám patria slané stepi. Vznikli vplyvom pasenia, odvodnenia a úplného odlesnenia.

Mnohé rastlinné a živočíšne druhy sú na území SR chránené vyhláškou MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov. Počet štátom chránených taxónov rastlín predstavuje 1 419 taxónov rastlín (z toho 1285 cievnatých rastlín, 47 machorastov, 70 vyšších húb a 17 lišajníkov) a 813 taxónov živočíchov. V zmysle smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín sú chránené aj druhy európskeho významu nachádzajúce sa na našom území (823 taxónov). Chránené druhy rastlín a živočíchov sú evidované v tzv. červených zoznamoch vrátane ohrozených druhov. V roku 2001 bol vydaný dodnes platný červený zoznam rastlín a červený zoznam živočíchov, podľa ktorých je v stave ohrozenosti 3 057 taxónov rastlín, 2 058 ohrozených druhov bezstavovcov a 257 druhov stavovcov. V roku 2012 sa začala príprava červených zoznamov ohrozených biotopov, druhov rastlín a živočíchov v celom karpatskom regióne. V rámci programu Bioregio Carpathians boli publikované v roku 2014 červené zoznamy alebo ich návrhy pre rastliny, živočíchy, nelesné a lesné biotopy. Na ich základe bude možné aktualizovať národné zoznamy.

Krajina a jej štruktúra

Nitriansky samosprávny kraj má prevažne rovinatý a nížinný charakter, prerušovaný pahorkatinami. Skoro celý kraj sa nachádza na Podunajskej nížine.

Poľnohospodárska krajina v spádovom území Nitry prešla taktiež obdobiami zmien a striedania využitia, čo sa najviac dotklo skupín prvkov lesnej a nelesnej drevinovej vegetácie a prvkov trvalých trávnych porastov, kde došlo k ich výraznému úbytku.

Medzi významné prvky patria porasty krovin a mladých drevín, na ktoré sa viaže výskyt výnimočných xerothermných vresovísk na kyslých kremencových substrátoch. Vo veľkej miere sú však v štádiu sukcesie a smerujú k postupnému zániku. Pre krajinu Nitry a jej okolie sú významné zvyšky lesných biotopov, ako sú teplomilné panónske dubové lesy, suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom podloží, karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, karpatské a panónske dubovo hrabové lesy, lužné dubovo brestovo - jaseňové lesy okolo nížinných riek, lipovo-javorové sutinové lesy, pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, nížinné a podhorské kosné lúky, subpanónske travinobylinné porasty a xerothermné kroviny.

Hodnotenie správy o hodnotení z hľadiska ochrany prírody

Obsah a rozsah SOH, mapové podklady sú spracované na patričnej úrovni.

Vzhľadom na rozsiahlosť posudzovaného územia a rámcový charakter návrhov realizácie jednotlivých aktivít navrhovaných v RIUS Nitrianskeho samosprávneho kraja, nie je možné teraz vyhodnotiť konkrétne vplyvy na CHÚ, prvky NATURA 2000, USES, krajinu, flóru, faunu a ich biotopy v jednotlivých dotknutých lokalitách.

Tieto vplyvy je potrebné vyhodnotiť samostatne, pre každú aktivitu zvlášť, v prosese posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a postupovať pritom v zmysle zák. č.543/2002 z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, vyhláška MŽP SR č.24/2003 z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. č.543/2002 z.z. o ochrane prírody a krajiny a Vyhlášky MŽP SR č. 492/2006 z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. MŽP SR č. 24/2003 z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. č.543/2002 z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Návrh riešenia a odôvodnenie

V rámci SOH navrhujeme dôsledne preskúmať adekvátnosť, prípadne zapracovať do RIÚS nasledujúce environmentálne požiadavky:

- Zadefinovať jednoznačnú podmienku, že na všetky rozvojové zábery a činnosti, kde sa lokalizácia jednotlivých aktivít, nedá riešiť mimo záujmové lokality OP (územia chránené podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, alebo prvky ÚSES, CHVÚ, SKUEV) a preto budú lokalizované v záujmových lokalitách OP, alebo v ich blízkosti, boli kvantifikované a kvalifikované podrobné limity a podmienky realizácie, so štandardou vypracovania návrhu opatrení na zmiernenie vplyvov, ako aj návrhov kompenzačných opatrení, **a aby sa tieto opatrenia a obmedzenia dostali do návrhu záväzných častí stavebných povolení a rozhodnutí príslušných orgánov.**
- Dopracovať sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie ktoré bude spočívať v systematickom monitoringu a vyhodnocovaní účinnosti, v zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení strategického dokumentu so skutočným stavom, s prijatím prípadných nápravných opatrení.
- U všetkých rozvojových aktivít požadovať v RIÚS environmentálne aspekty ako sú :
 - **Intenzita využitia plôch**

- **Podiel ozelenenia plôch**
- **Zásady a regulatívy ochrany prírody a krajiny so zreteľom na udržanie ekologickej stability**
- **Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie**
- v dotyku a v chránených vtáčích územiach dodržať všetky zákazy vybraných činností, ktoré môžu mať negatívny vplyv na prežitie a rozmnožovanie kritériových druhov vtákov
- keď v rámci rozvojových zámerov je nutné odstraňovanie drevitých porastov rastúcich mimo les, navrhujeme za ne požadovať náhradnú výsadbu alebo finančnú kompenzáciu určenú na rozvoj verejnej zelene, minimálne vo výške spoločenskej hodnoty vyrúbaných porastov
- vylúčiť likvidáciu už jestvujúcej krajinej aj parkovej zelene
- pri stavebných konaniach na prípravu výstavby obytných, priemyselných a iných výrobných areálov, požadovať aby boli vypracované, realizované a patrične udržiavané aj sadové úpravy
- navrhnuť opatrenia na zadržanie zrážkových vôd zo spevnených plôch a striech budov v lokalite rozvojových zámerov

Odôvodnenie

Podľa § 16 zákona č. **24 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov** Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie:

odstavec (1) Obstarávateľ a rezortný orgán sú povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojojovaniu monitorovania.

(2) Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva v

- a) systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov,
- b) vyhodnocovaní jeho účinnosti,
- c) zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení strategického dokumentu so skutočným stavom.

(3) Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa tohto zákona sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie.

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavania objektami (pomer zastavanej plochy objektami k ploche pozemku, resp. regulačného bloku krát 100 %). Do zastavaných plôch sa nezapočítavajú spevnené plochy a komunikácie. Regulatív max. percenta zastavania objektami v jednotlivých rozvojových aktivitách.

Podiel ozelenenia plôch - regulatív určuje minimálne percento ozelenenia (pomer nespevnených plôch k ploche pozemku, resp. regulačného bloku krát 100 %). Do nespevnených plôch sa započítava verejná i súkromná zeleň, vzrastlá i nízka zeleň, vrátane trávnych plôch, úžitkovej vegetácie, polí a ostatných plôch, okrem zastavaných a spevnených plôch. Podiel ozelenenia plôch je rozdielom celkovej plôch regulačného bloku a spevnených a zastavaných plôch. Minimálne percento ozelenenia pre jednotlivé rozvojové aktivity.

Areálová a ochranná zeleň, má priaznivý vplyv na znižovanie prašnosti, okrem toho by mohla významne dotvoriť a pozitívne upraviť súčasnú krajinnú štruktúru záujmového územia (eliminácia stresových faktorov). Lem porastov drevín a bylín umožní vytvorenie nárazníkovej zóny, ktorá účinne môže zabraňovať veternej erózii z okolitých poľnohospodárskych pozemkov, výrazne napomáha k vytváraniu priaznivých mikroklimatických podmienok pre biotu i človeka, ale vytvára aj podmienky pre priaznivý rozvoj územnému systému ekologickej stability. Pre obec Vydrany a hlavne pre jeho extravilán je charakteristický nedostatok krajinej zelene.

Podľa § 2, odseku (1) Ochranou prírody a krajiny podľa tohto zákona sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, **vzhľad krajiny**, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.¹⁰⁾

Podľa § 3 „zákona“ odsek (3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia¹⁴⁾ a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnuť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.¹⁵⁾

Podľa § 4 „zákona“ (Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov) odsek (1) Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchov, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

Podľa § 2 odsek (2), písmeno c), zákona, **významný krajinný prvok** je taká časť územia, ktorá utvára

charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, **rašelinisko, brehový porast, jazero, mokrad', rieka**, bralo, tiesňava, kamenné more, **pieskový presyp, park, aleja, remíza**.

Podľa § 3 odsek (2), zákona, **významný krajinný** prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologicko-stabilizačnej funkcie.

Sprievodná a verejná zeleň, má priaznivý vplyv na znižovanie prašnosti, okrem toho by mohla významne dotvoriť a pozitívne upraviť súčasnú krajinnú štruktúru záujmového územia (eliminácia stresových faktorov). Lem porastov drevín a bylín, okolo obytnej časti územia, výrobných zariadení, v parkoch, pri poľných cestách, alebo vodných tokoch, umožní vytvorenie nárazníkovej zóny ktorá účinne môže zabraňovať veternej erózii z okolitých poľnohospodárskych pozemkov, výrazne napomáha k vytváraniu priaznivých mikroklimatických podmienok pre biotu i človeka, ale vytvára aj podmienky pre priaznivý rozvoj územnému systému ekologickej stability.

S pozdravom

Mgr. Alexander Fekete
riaditeľ správy CHKO DL
